

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Pálháza Város Önkormányzata



2013.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	42
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	47
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	51
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	54
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	55
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	56
1. A HEP IT részletei.....	56
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	56
A beavatkozások megvalósítói.....	57
Jövőképzünk.....	57
Az intézkedési területek részletes kifejtése	58
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	64
3. Megvalósítás.....	67
A megvalósítás előkészítése.....	67
A megvalósítás folyamata	67
Monitoring és visszacsatolás	68
Nyilvánosság	68
Érvényesülés, módosítás	71
4. Elfogadás módja és dátuma	71

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Pálháza Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Pálháza Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Hegyköz tájegységben, a Sátorlajaujhelyi kistérségben, Miskolctól 87 kilométerre keletre található.

Az ásatások során nyert leletek alapján arra lehet következtetni, hogy a Zempléni hegységben, a Hegyköz területén már az őskorban is éltek emberek. Pálháza település valószínűleg a füzéri vár akkori várbirtokosának Drugeth Fülöp nádornak utasítására telepítéssel, új irtásfaluként az 1320-as években jött létre a Bisó patak völgyében. Később Luxemburgi Zsigmond 1389-ben örök adományul adta Perényi Péternek Füzér várát és tartozékait, benne Pálházát is. Az 1389.-i adománylevélben merül fel először Pálháza neve. A település -háza végződéssel ellátott személyneve is későbbi középkori eredetűre utal. A település a füzéri uradalomhoz tartozott, melynek földesurai többször változtak, legutóbb I. Lipót császár 1686-ban a füzéri várát és tartozékait - Pálházával együtt - előbb báró majd gróf Károlyi Lászlónak adományozta, aki 1947-ig volt a terület földbirtokosa.

A település a XV. században és a XVII. század elején többször elpusztul. A XV. században a husziták többször feldúlják. A török hódítás idején portyázó török csapatok miatt pusztul el, majd magyar lakosokkal betelepül. Azt 1711. évi pestis járványkor és tűzvész miatt ismét elnéptelenedik, az 1715. évi összeírásban, mint lakatlan helység szerepel. Újra betelepült az ezután következő években, mert 1786-ban, mint magyar falu van feltüntetve. Az 1878. évi népszámlálás válogatott adatai

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

54 házat, 300 lakost, 1 nemest tartalmaznak. Az Abaúj-Torna vármegye és Kassa című 1896. évi kiadvány szerint, Pálháza körjegyzőséggel 85 házzal, 514 magyar lakossal szerepel.

1875-ben Pálháza Ipartelepen megépül a mai Fűrészüzem elődje a Fűrészmalom. A Kemenc-patak völgyben lévő erdőterületen kitermelt fa szállítására 1888. évben építik meg a Kőkapui völgyben Pálháza Ipartelep induló állomással a keskeny-nyomközű erdei vasutat - ez a mai Magyarország legrégebben épített erdei vasútja. A XVIII. század végén kiépül a szilárd burkolatú főközlekedési útvonal Sátoraljaújhely - Pálháza - Hollóháza irányában, valamint Pálháza-Telkibánya - Gönc felé. Az 1930-as években kiépítik a hegyközi településeket összekötő szilárd burkolatú utakat.

Az első világháború sok szenvedést okozott a Hegyköz lakosainak. A Trianoni békeszerződésben meghúzott országhatár a perifériára sodorta a Hegyköz környékét, elvágva a felvidéki gazdasági, közlekedési kapcsolatait. A békeszerződéssel elcsatolt felvidéki és erdélyi összefüggő nagy erdőségek után viszont a kőkapui vadászkastélyt övező erdőség felkapott vadászterület lett. Több esetben vadászott a területen a magyar kormányzat vezérkara, Horthy Miklós kormányzó, Gömbös Gyula és Bethlen István miniszterelnök.

A gazdasági fejlődés az 1929. évi gazdasági válság után és a második világháborúban ismét megtorpant. A megtorpanás után a gazdasági fejlődés azonban az 1950-es években tovább folytatódott. Pálháza az állami Erdészet hegyközi központjává válik. 1938-ban megépül a sportpálya. 1952. évben kiépül a községben a villanyhálózat.

1958-ban külszíni fejtéssel megnyílt a Perlit bánya. 1964 évben megépül a vezetékes ivóvízhálózat. 1968-ban a körzeti általános iskola, 1973. évben napközi otthonos óvoda épül. 1990-ben új egészségügyi központ épül. 1995. évben megépítésre kerül a vezetékes földgáz. 1998. évben pedig kiépül a szennyvízhálózat.

A fejlődés mellett azonban voltak kedvezőtlen körülmények is. A lakosság nagy felháborodására 1980-ban oktanul felszámolták a hegyközi, bodrogi kisvasúthálózatot, amely máig is ható veszteséget okozott a hegyközi települések lakosságának és gazdálkodó egységeinek, intézményeinek. Kilencévi szünet után 1989. évben Pálháza Ipartelepről kiindulva a Rostalló végállomásig közös erőfeszítéssel megépítésre került 7 km-es szakaszon az erdei kisvasút, mely 1996. évben Pálháza indulóállomással még 1,2 km-es szakasszal bővítésre került. 1999. évben pedig a pálházi induló állomáson megépült az indóház.

2005-ben városi rangra emelték, ezzel az ország legkisebb népességű, és legészakibb fekvésű városa lett.

2007. június 30. napjáig körjegyzőségi gesztorként 5 község (Filkeháza, Füzérkajata, Füzérradvány, Kishuta, Nagyhuta) valamint Pálháza Város közigazgatási ügyeit látta el.

A körjegyzőség felbontása után 2007. július 1. napjától új épületben, kizárólag Pálháza közigazgatási feladatait látja el.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	1085	
2008	1062	98%
2009	1038	98%
2010	1023	99%
2011	1000	98%
2012	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



A fenti adatokból megállapítható, hogy a lakónépesség száma 2007-től kezdődően évről - évre csökken, és ha lassú mértékben is, de csökkenő tendenciát mutat.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	569	556	1125	51%	49%
0-2 évesek					
0-14 éves	53	72	125	42%	58%
15-17 éves	22	13	35	63%	37%
18-59 éves	363	361	724	50%	50%
60-64 éves	40	42	82	49%	51%
65 év feletti	91	68	159	57%	43%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

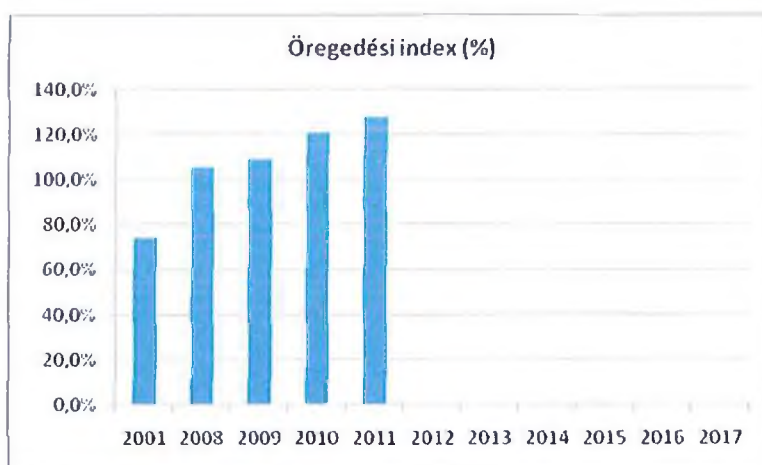


A nemek eloszlásánál megfigyelhető, hogy a 0-14 éves korosztályt tekintve a férfi lakosság aránya nagyobb, azonban a 15-17 éves korosztályt tekintve az arány megfordul, és már a nők vannak többségben. A 18-59 éves korosztályt közel azonos százalékban alkotják a nők és férfiak, ahogy a 60-64 éves korosztályt is. A 65 év felettiek csoportjában ismét a nők aránya magasabb.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	147	198	74,2%
2008	144	137	105,1%
2009	147	135	108,9%
2010	153	127	120,5%
2011	159	125	127,2%
2012	n.a.	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

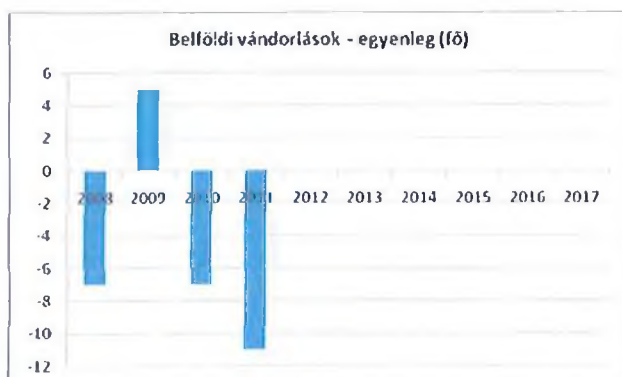


Az öregedési index adataiból megállapítható, hogy a város lakossága egyre emelkedő mértékben előregszik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	17	24	-7
2009	17	12	5
2010	28	35	-7
2011	24	35	-11
2012	n.a.	n.a.	

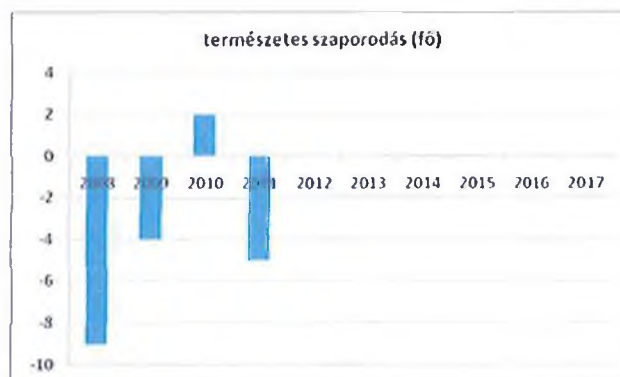
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	3	12	-9
2009	4	8	-4
2010	5	3	2
2011	5	10	-5
2012	n.a.	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



A lakosság csökkenéséhez hozzájárul továbbá az is, hogy a városba állandó jelleggel idevándoroltak száma nem pótolja az elvándorlással csökkenő lakosságszámot, valamint a természetes szaporodás is negatívan hat a népesség számára, mivel a halálozások száma magasabb, mint az élveszületések száma.

Értékeink, küldetésünk

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1.§. (2) bekezdésének előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok: a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és a fogyatékkal élők helyzetére.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pálháza Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- ✓ az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- ✓ a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- ✓ a diszkriminációmentességet,
- ✓ szegregációmentességet,
- ✓ a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ektv. 31 §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Mindezek megvalósulását támogatnia kell a helyi önkormányzat által hozott döntéseknek. Pálháza Város Önkormányzat képviselő-testülete e témát is érintő, törvényi előírások betartása mellett megalkotott helyi rendeleteinek, melyek a lakosság alapvető létfeltételeit, a település működését, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítják

A HEP figyelembe veszi Pálháza Város Önkormányzata által hozott rendeleteket, dokumentumokat:

- ⇒ 5/2011. (IV.27.) önkormányzati rendelete a képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról, mely meghatározza az önkormányzat működési rendjét
- ⇒ 12/2013. (VI.11.) önkormányzati rendelet a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról, amely a szociális biztonság megteremtése, illetve megőrzése érdekében az 1993. évi III. törvényrendeleteinek megfelelően meghatározza Pálháza város egyes pénzbeli és természetbeni szociális ellátási formáit, a szociális ellátásra való jogosultság feltételeit, az önkormányzati pénzbeli ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének szabályait,
- ⇒ 6/2011. (IV.27.) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról, mely rendelkezés tartalmazza a személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáit, ezek igénybevételének, megszűnésének és megszüntetésének szabályait, továbbá az intézményi térítési díjainak meghatározását.
- ⇒ 7/2004.(V.17.) önkormányzati rendelet a települési önkormányzat által nyújtható lakáscélú támogatásokról, mely rendelettel a településen letelepedni kívánó, rászoruló családok részé-

re nyújt támogatást új, vagy használ lakás építéséhez, bővítéséhez, korszerűsítéséhez, telekvásárlásához,

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Pálháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének 25/2008. (IV.17.) számú határozata a Pálháza Város Településrendezési Terve, Településszerkezeti terve tartalmazza az előírásokat, amelyek hatálya kiterjed Pálháza Város közigazgatási területére. A város közigazgatási területén területet felhasználni, továbbá telket alakítani, építményt, építményrészt, épületegyüttest építeni, átalakítani, bővíteni, felújítani, helyreállítani, korszerűsíteni és lebontani, elmozdítani, a rendeltetést megváltoztatni és ezekre hatósági engedélyt adni e rendelet rendelkezéseinek megfelelően lehet.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Pálháza Város Önkormányzata az alábbi társulásoknak tagja:

- Hegyközi Szociális Alapszolgáltatási Intézményfenntartó Társulás biztosítja a társulási megállapodásban szereplő településen élő lakosok számára a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, családsegítés alapszolgáltatásokat, működteti az Idősek klubját és gondoskodik a szenvedélybetegek nappali ellátásáról. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosítja a gyermekjóléti alapellátást és a családi napközi igénybe vételének lehetőségét.
- Hegyközi Egészségügyi Alapellátási Társulás az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152.§ (1) bekezdésében meghatározott egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a társulási megállapodásban szereplő települések részére nyújtott háziorvosi alapellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátásokhoz kapcsolódó ügyeleti ellátásokról, a védőnői ellátásról, valamint az iskola-egészségügyi ellátásról.
- Hegyközi Óvodafenntartó Intézményi Társulás a társulási megállapodásban szereplő településeken élő óvodáskorú gyermekek oktatásának, nevelésének megvalósulására jött létre

Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások a kiegészítő állami támogatások igénybevételére jogosulttá válnak, mely a társulások részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, a *VÁTI* Nonprofit Kft. (teljes nevén *VÁTI* Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.), *TEIR* – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Több helyen jelezve lett adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011.) megállapítása szerint: ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

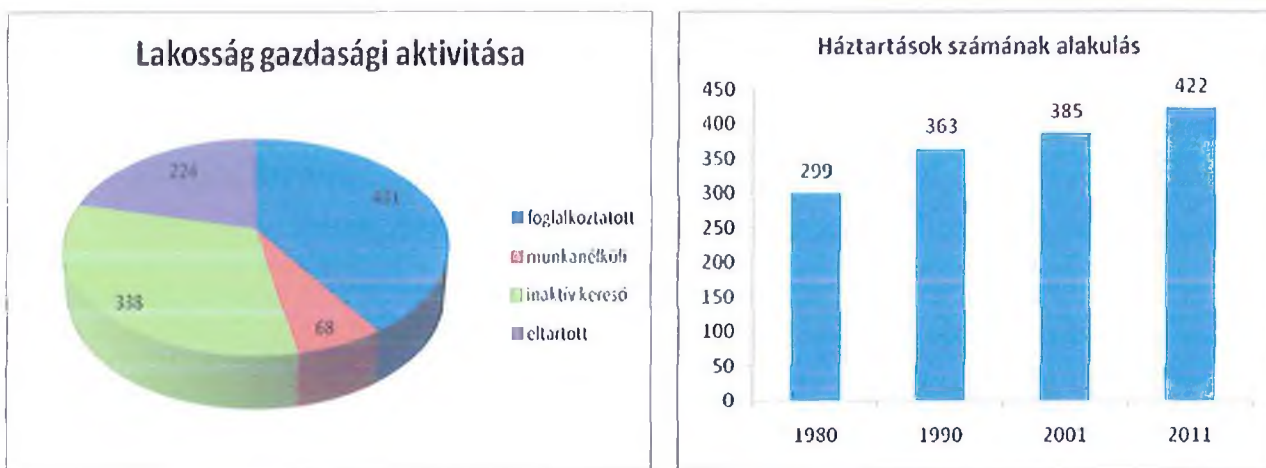
A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságai miatt –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. De vizsgálni lehetne a szenvedélybetegségek, az alkoholizmus, a drog megjelenésének szerepét is.

A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység egyik mutatója a vagyoni és jövedelmi helyzet szintje. A célcsoporthoz tartozó személyek jellemzően a szociális ellátásokból élnek, amelyek pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások formájában vehetők igénybe.



Forrás: KSH 2011. évi Népszámlálási adatok

Az adatokból megállapítható, hogy a város háztartásainak szám a 80-as évektől kezdődően folyamatosan emelkedik. A népszámláláskor megadott válaszokból azonban kitűnik, hogy a lakosság 40 %-a csupán csak az aktív kereső. 32 % inaktív kereső, és a fennmaradó lakosság letartott, vagy munkanélküli. A népszámláláskor önkéntesen tett nyilatkozatok alapján városunkban senki nem vallotta magát romának, így településünkön nem jelentkeznek a kisebbséggel kapcsolatban felmerülő megoldásra váró problémák. A lakosság szerény, de elfogadható körülmények között él. Az évek során felépített és kialakított, az esetek döntő többségében saját tulajdonú lakások fenntartása azonban egyre több család számára jelentős anyagi terhet jelent.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

A HEP táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat az FIt. és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján a településre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánja elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

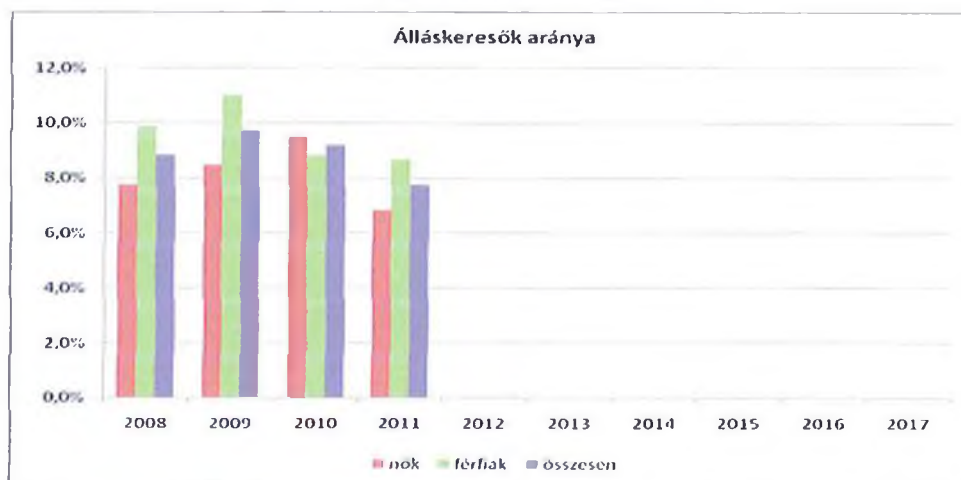
Napjainkban a legégetőbb szociális, sőt ennél tágabb értelemben vett társadalmi kérdés a tartós munkanélküliség. Ma már talán nincs olyan család Pálházán, amelyet közvetve vagy közvetlen formában ne érintett volna meg a munkanélküliség problémája. A munkanélküliség és ezzel összefüggésben a szegénység kérdése szinte állandó napirenden van a mai magyar szociális-, foglalkoztatási-, de gazdaságpolitikai intézkedései területén is.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal által nyilvántartott adatok alapján az utóbbi években Pálházán csökkenő tendenciát mutat a nyilvántartott álláskeresők száma, amelynek arányait, számait a következő táblázatok is mutatják:

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	426	436	862	33	7,7%	43	9,9%	76	8,8%
2009	425	436	861	36	8,5%	48	11,0%	84	9,8%
2010	430	430	860	41	9,5%	38	8,8%	79	9,2%
2011	425	416	841	29	6,8%	36	8,7%	65	7,7%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



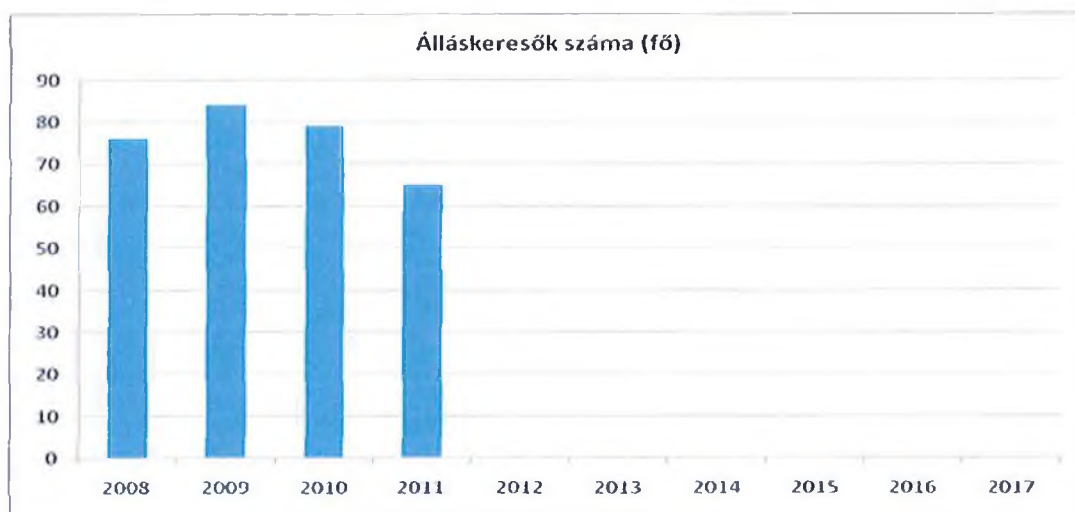
Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Pálházán a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott állás keresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között.

Az adatokból látható, hogy a 15-64 év közötti lakosság száma folyamatosan csökken. A nyilvántartott állás keresők közül a kezdeti emelkedés után, mind a nők, mind a férfiak számában csökkenő tendencia jelentkezik.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott állás keresők száma összesen	fő	76	84	79	65	0
20 éves és fiatalabb	fő	2	3	6	1	
	%	2,6%	3,6%	7,6%	1,5%	
21-25 év	fő	8	13	10	10	n.a.
	%	10,5%	15,5%	12,7%	15,4%	
26-30 év	fő	15	9	8	8	n.a.
	%	19,7%	10,7%	10,1%	12,3%	
31-35 év	fő	5	5	9	8	n.a.
	%	6,6%	6,0%	11,4%	12,3%	
36-40 év	fő	9	11	6	11	n.a.
	%	11,8%	13,1%	7,6%	16,9%	
41-45 év	fő	8	15	12	8	n.a.
	%	10,5%	17,9%	15,2%	12,3%	
46-50 év	fő	12	13	14	10	n.a.
	%	15,8%	15,5%	17,7%	15,4%	
51-55 év	fő	10	9	9	6	n.a.
	%	13,2%	10,7%	11,4%	9,2%	
56-60 év	fő	6	6	5	3	n.a.
	%	7,9%	7,1%	6,3%	4,6%	
61 év felett	fő	1	0	0	0	n.a.
	%	1,3%	0,0%	0,0%	0,0%	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

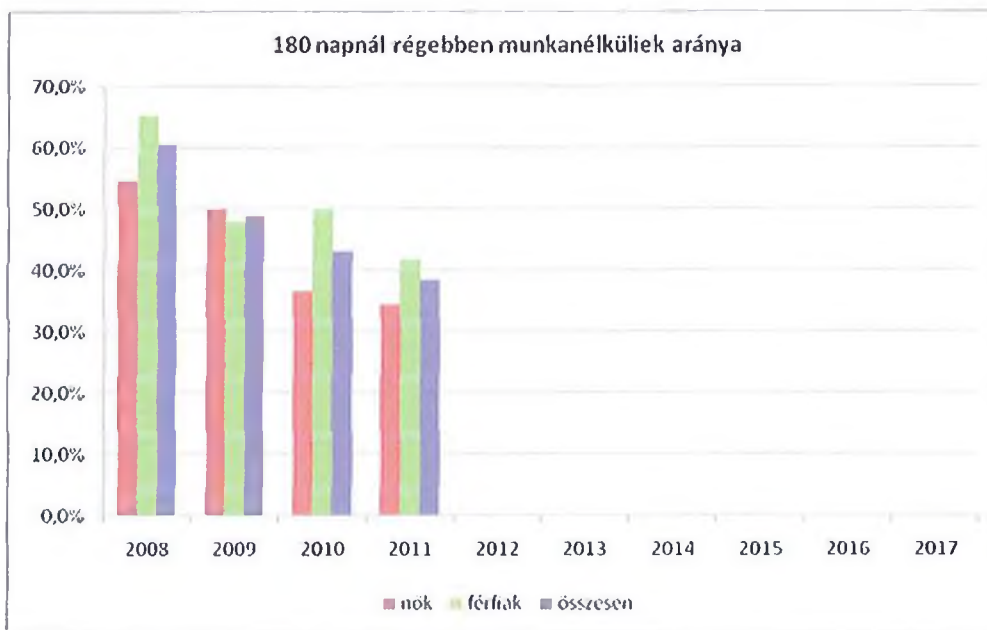


A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	33	43	76	18	28	46	54,5%	65,1%	60,5%
2009	36	48	84	18	23	41	50,0%	47,9%	48,8%
2010	41	38	79	15	19	34	36,6%	50,0%	43,0%
2011	29	36	65	10	15	25	34,5%	41,7%	38,5%
2012	n.a.	n.a.		n.a.	n.a.				

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkatügyi Hivatal

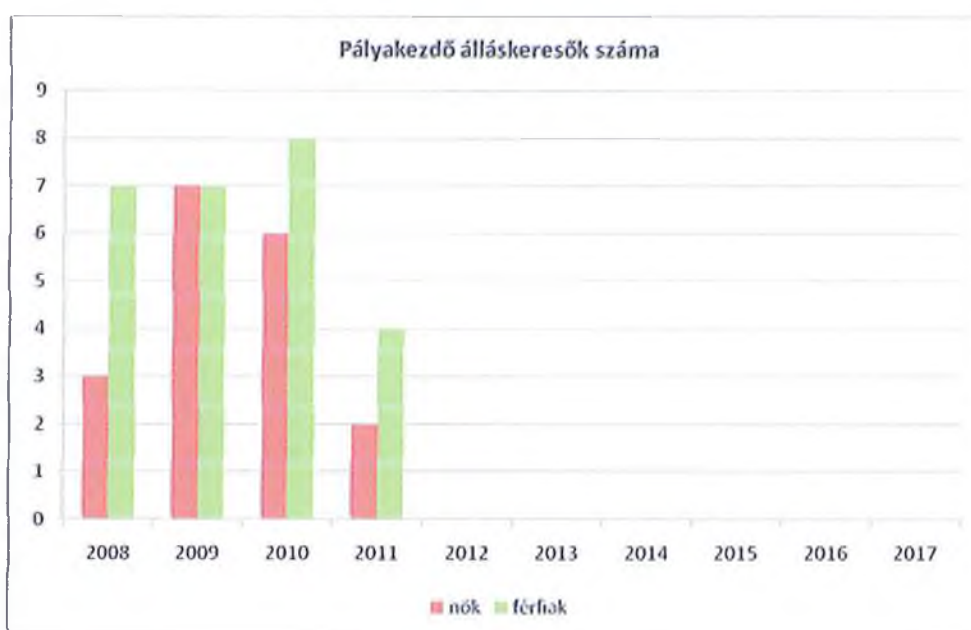


A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. A táblázatban szereplő adatok azonban nem pontos mutatói a munkanélküliek számának, hiszen azok csak az egy adott év során nyilvántartásba kerülő, illetve szereplő személyek számát mutatják. A szociális területen dolgozók tapasztalatai szerint még mindig és nem kevés számban, vannak olyanok, akik tartósan munkanélküliek, de a nyilvántartásokban nem jelennek meg.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	104	123	227	3	2,9%	7	5,7%	10	4,4%
2009	104	124	228	7	6,7%	7	5,6%	14	6,1%
2010	103	121	224	6	5,8%	8	6,6%	14	6,3%
2011	107	114	221	2	1,9%	4	3,5%	6	2,7%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet. Az utóbbi években a hátrányos helyzetű személyek (25 év alatti fiatalok, idősebbek, nők, romák, stb.) foglalkoztathatóságának, munkaerő-piaci részvételének javítására, a fiatalok munkanélküliségének megelőzésére több pályázatot hirdettek meg, melyek mindegyike, ha rövid időszakokra is, de a munkalehetőségek bővítését szolgálták, és ezek a vizsgált számokban is megmutatkoznak. Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv, az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség, szakképzettség fontos szempontja a foglalkoztatásnak, mely a szegénység vizsgálatánál, a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	893	485	408	835	439	396	58	6,5%	46	9,5%	12	2,9%
2011	930	489	441	923	483	440	7	0,8%	6	1,2%	1	0,2%

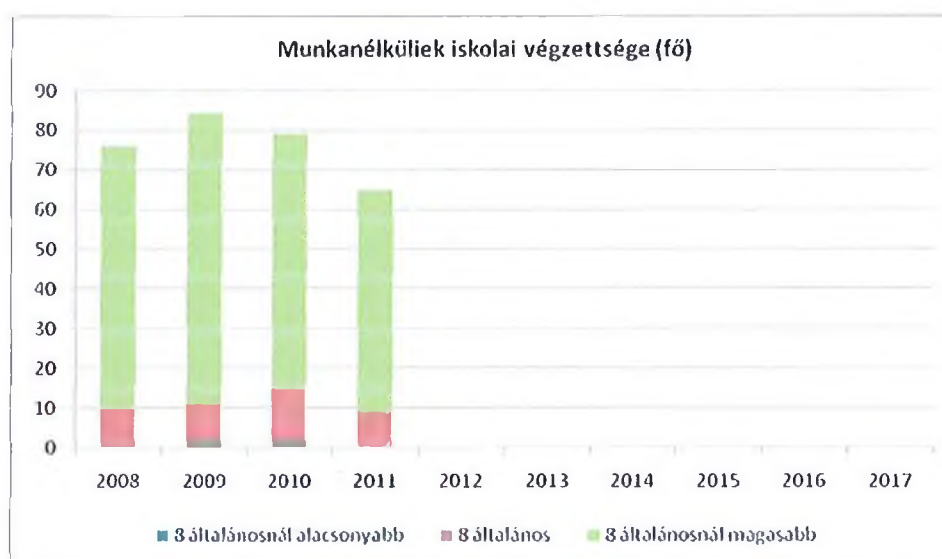
Forrás: TelR, KSH Népszámlálás

A népszámlálási adatok alapján az aktív korú lakosság arányában elenyésző az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők aránya (0,8%). Ezen csoporton belül viszont a nők aránya (1,2%) lényegesen magasabb, mint a férfiaké (0,2%).

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	76	0	0,0%	10	13,2%	66	86,8%
2009	84	1	1,2%	10	11,9%	73	86,9%
2010	79	1	1,3%	14	17,7%	64	81,0%
2011	65	0	0,0%	9	13,8%	56	86,2%
2012		n.a.		n.a.		n.a.	

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	
2010	0	0	
2011	0	0	
2012	n.a.	n.a.	

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TAKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0		0		0	
2010	0	0		0		0	
2011	0	0		0		0	
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TAKISZ)

A 3.2.7. számú és 3.2.8. számú táblázatok a felsőoktatásban résztvevők adataira vonatkozó kimutatót tartalmazzák. Városunkban az oktatási feladatokat a Hegyközi Általános Iskola – Óvoda intézménye látja el, ahol a 2006/2007.-es tanévtől kezdődően a Bátori István Szakközépiskola és Szakiskola kihelyezett tagozatán lehetősége van a környékbeli lakosoknak esti oktatási munkarend szerinti 4 évfolyamos gimnáziumi oktatás-nevelés igénybevételével érettségi képesítés megszerzésére. Ezt lehetőséget a környékbeli lakosok ki is használják, azonban pályázi lakóhellyel rendelkező diák jelenleg nem folytat tanulmányokat az intézmény ezen tagozatán.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	66	8%	0	0%
2011	37	4%	0	0%
2012	45	5%	0	0%

Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatásban évről – évre változó létszámban kerülnek bevonásra a résztvevők. A létszám annak függvényében változik, hogy az önkormányzat a Munkaügyi Központ által kiírt közfoglalkoztatásra irányuló és egyéb pályázatokon milyen sikerrel szerepel.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás új rendszerének 2010. évi bevezetése és folyamatos átalakítása, finomítása lehetőséget nyújt az önkormányzat számára a város közterületeinek karbantartására és egyéb munkálatok elvégzésére.

A városi közfoglalkoztatásnak nagy lehetőséget jelentett a 2011. évben pályázati forrásból bevezetett „Start mintaprogram”, melynek keretében kerül sor foglalkoztatásra. A mintaprogramban résztvevők a program keretében „állandó” foglalkoztatásban vesznek részt.



Forrás: Helyi adatgyűjtés

A közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatott munkavállalók száma a Munkaügyi Központ által indított közfoglalkoztatási programokon való szerepléstől függ.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járat- párok száma munka-napokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlag- os száma munka- napokon	átlagos utazási idő vonattal
Legközelebbi centrum Sátoraljaújhely	20-25 perc	20	25-30 perc	-	-
Megye-székhely Miskolc	85-90 perc	3	5- 6 óra	18	1 óra 32 perc
Főváros Budapest	180-190 perc	2	9 óra	32	4-5 óra

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Pálháza városához legközelebb fekvő centrum Sátoraljaújhely, ahová autóval és busszal közel azonos idő alatt lehet elérni. A táblázatból látható, hogy a megyeszékhelyre, Miskolcra közel azonos idő alatt lehet elérni autóval és vonattal. A vonatközlekedésnél azonban figyelembe kell venni, hogy a vasútállomás Sátoraljaújhelyben található, tehát oda is el kell jutni busszal vagy autóval. Hasonló

a helyzet a Budapestre való közlekedéssel kapcsolatban is. Az autóbusszal való utazás a három közlekedési forma közül a legtöbb időt veszi igénybe. Az utak állapota is hosszabbítja az utazás idejét, valamint az is, hogy nagyon kevés a közvetlen járatok száma, egyes esetekben akár kétszer, háromszor is át kell szállni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A munkanélküliek között jelentős azon hátrányos helyzetű csoportok aránya, akiknek a munkaerőpiacra kerülés, illetve visszatérés nehézségekbe ütközik. Ezek megoldásával megtörténhet a felzárkóztatás, és a munkaerő-piacra való visszatérés.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	<i>nincs</i>	
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	<i>van</i>	<i>Munkaügyi Központ programjai</i>
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	<i>nincs</i>	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	<i>van</i>	<i>Munkaügyi Központ programjai</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az aktív korúak ellátására (FHT, RSZS) jogosultak számára a törvényben és a helyi rendeletben meghatározottak szerinti, együttműködési kötelezettséget ír elő, amelyet az RSZS-re jogosultaknak városunkban a családsegítő szolgálat felé kell teljesíteni. A családsegítő szolgálat ennek mentén különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot szervez, és végez a munkába való visszailleszkedés segítésére folyamatos családgondozáson, segítő tevékenységen keresztül.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A regisztrált álláskereső részére a Munkaügyi Központ által szervezett képzések és tájékoztatók jelentenek segítségek, hogy visszakerüljenek a munka világába. Helyben az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás jelent megoldást.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg. Az önkormányzat és intézményei bonyolítják le a közfoglalkoztatás jelentős részét, amelynek keretében aktív korúak foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők foglalkoztatása történik. Annak figyelembe vételével, hogy a támogatásra való jogosultság jövedelmi feltétele a család egy fogyasztási egységre jutó jövedelme nem haladhatja meg a 25.650.- Ft-ot és a megállapítható támogatás fix összege 22.800.- Ft/hó, a jogosultak többsége (az alkalmi munkavégzésből származó bevételek figyelmen kívül hagyásával) mélyszegénységben él. Mivel a városban roma származású lakos nem él, így mélyszegénységben élő roma nincs a településen.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben (továbbiakban Ft.) meghatározott feltételek fennállása esetén az állami foglalkoztatási szerv különféle támogatásokat (pénzbeli) és szolgáltatásokat nyújt az álláskeresőnek.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Az állami foglalkoztatási szerv az álláskereső és a munkáltatók részére is nyújt támogatásokat:

Álláskereső támogatása:

- Képzési támogatás (támogatható személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ftt. 14. §-a rögzíti).
- Álláskeresői járadék (az Ftt. 25. §-a szerint).
- Nyugdíj előtti álláskeresői támogatás (az Ftt. 30. §-a szerint).
- Utazási költségtérítés (az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatosan állapítható meg az Ftt. 32. §-a szerint).
- Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás (az Ftt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magán-személyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében).

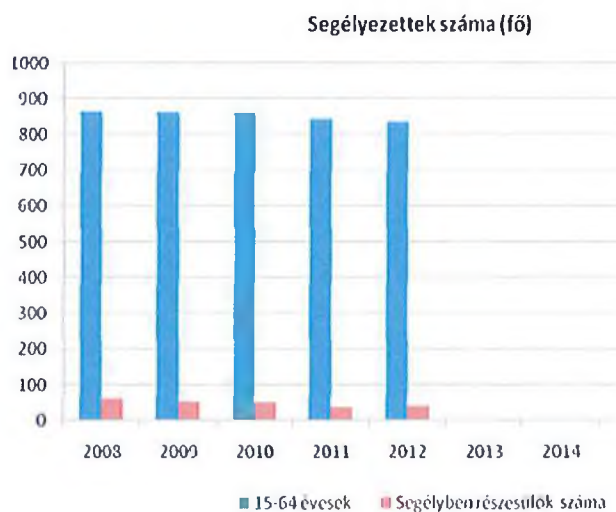
Munkáltatók részére nyújtott támogatások:

- A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Ftt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.
- A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Ftt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	862	61	7,1%
2009	861	53	6,2%
2010	860	51	5,9%
2011	841	37	4,4%
2012	835	40	4,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Az adatokból látható, hogy a 15-64 év közötti lakónépesség száma folyamatosan csökken, amit a segélyben részesülők száma is követ egészen 2011.-ig. Azonban a bekövetkezett gazdasági válság hatásai 2012.-ben jelentkeztek, ennek következtében a segélyezettek száma az előző évhez képest megemelkedett.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott állskeresők száma	állskeresősi járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	76	19	25,0%
2009	84	16	19,0%
2010	79	18	22,8%
2011	65	13	20,0%
2012	77	4	5,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A Munkaügyi Hivatal által nyilvántartott állskeresők száma, mint a fenti adatokból is látható évenként váltak, hol csökken, hol pedig emelkedik. Ezen adatok függvényében változik az állskeresői járadékra jogosultak száma is.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat az Szt. rendelkezéseiben meghatározott feltételek fennállása esetén a Polgármesteri Hivatal nyújtja. Az Szt. 25.§-a és 47.§-a alapján a szociálisan rászoruló személyek által igénybe vehető pénzbeli és természetbeni ellátási formák:

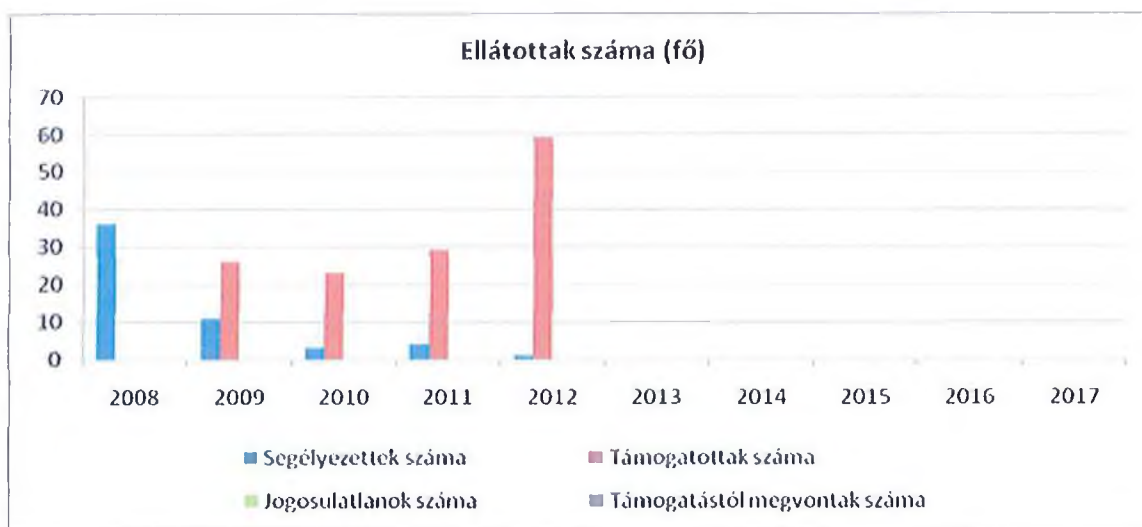
- Pénzbeli ellátások: foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, az Szt. 43/B §. (1) bekezdésében foglalt ápolási díj, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások részben vagy egészben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély és temetési segély.

A fenti támogatási formák közül a szociális helyzet szempontjából meghatározó támogatási forma az aktív korúak ellátása, illetve azon belül a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) és a rendszeres szociális segély (RSZS).

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	36	4,2	0	0	0	0
2009	11	1,3	26	30,9	0	0
2010	3	0,3	23	29,1	0	0
2011	4	0,5	29	44,6	0	0
2012	1	n.a.	59	76,6	0	0

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés



2009. évtől kezdődően az aktív korúak ellátása, törvényi rendelkezés alapján, megbontásra került. Aki a jogosultság megállapításakor egészségkárosodottnak minősül, vagy a törvényben meghatározott életkort betöltötte, az rendszeres szociális segélyre jogosult. Aki nem tartozik a törvényileg meghatározott ezen kategóriák egyikébe sem az jelenleg foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult. Az évek során az ellátás megnevezése változott, de a jogosultság feltételeiben nem következett be jelentős változás. A bevezetett változásoknak köszönhetően a rendszeres szociális segélyben részesülők létszáma folyamatosan csökken, ugyanakkor az FHT-ra jogosultak száma jelentős mértékű emelkedést mutat. Az ellátást senki nem vette igénybe jogosulatlanul, és a támogatást sem kellett megvonni senkitől.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot,

illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

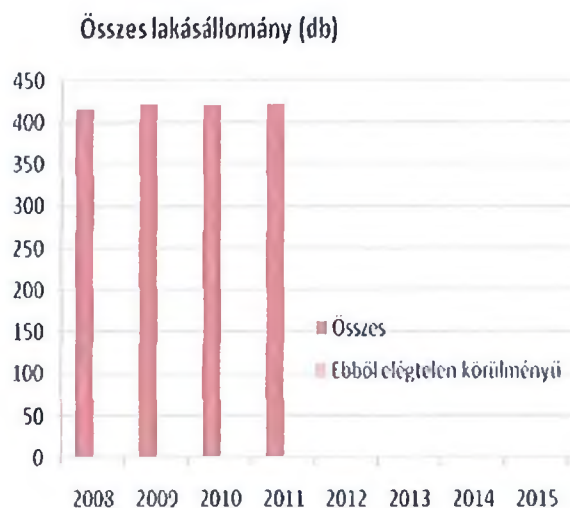
a) bérlakás-állomány

A pálházi lakosok saját tulajdonú családi házakban élnek. A 421 házból kb. 5-10 üresen áll. A lakók kihálnak, az örökösök a házak csak kevés hányadát szeretnék megtartani, a többségük értékesíteni szeretné, azonban a kevés érdeklődő és a magas árak mellett évekig kell várni az eladásra. A város nem rendelkezik bérlakás állománnyal.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakás-célra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	416	0	0	0	5	0	0	0
2009	421	0	0	0	5	0	0	0
2010	421	0	0	0	5	0	0	0
2011	421	0	0	0	5	0	0	0
2012	n.a.	0	0	0	5	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok



b) szociális lakhatás

Az önkormányzati bérlakás építés részeként szociális bérlakások épültek 2002-ben. Az érdeklődőknek pályázatot kell benyújtaniuk az önkormányzathoz. A Képviselő-testület a helyi rendeletben foglalt szempontok és szociális helyzet alapján dönt a lakások bérbe adásáról. A lakásokat csak határozott időre 4 évre lehet bérbe adni, mely kérelemre egy alkalommal meghosszabbítható.



c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A helyi lakosok saját tulajdonú lakásaikban élnek, melyeket rendben tartanak, a szükséges javítási munkálatokat elvégzik, így a városban nincs olyan lakás, amely elégtelen lakhatási körülményeket biztosít, ezáltal veszélyeztetett lakhatási helyzetek sincsenek, valamint nem jellemző a hajléktalanság sem.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatorna-használat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt, amely alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	72	0
2009	19	0
2010	29	0
2011	35	0
2012	33	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés



Az adatokból látható, hogy 2008-ban kiemelkedően magas volt a támogatásban részesítettek száma, amely ezt követően jelentősen lecsökkent, majd ismét lassú emelkedésnek indult.

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy több gyermekes családok esetében. A lakosság eladósodottságáról nyújt némi tájékoztatást a hivatalhoz érkezett Végrehajtói Iroda által küldött hirdetmények, amelyek száma évente 1-2 darab. A szociális bérlakások tekintetében az ott lakók nem halmoztak fel tartozást.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Pálháza város közigazgatási területén kívül, külterületen és nem lakóövezetben nem találhatók lakások.

A közüzemi ivóvízhálózat 1999 óta a közigazgatás belterületének teljes egészében ki van építve, ami jelenleg 9,4 km hosszú. A városban lévő vízmű önálló forrással rendelkezik, azonban a megnövekedett lakosság miatt a helyi vízmű kapacitása kicsinek bizonyult, ezért a sátoraljaújhelyi kutakkal kellett összekötni. A lakosság vízfogyasztását jelenleg fele-fele arányban a helyi ill. a sátoraljaújhelyi kutak biztosítják. A helyi vízművet is a sátoraljaújhelyi Zempléni Vízmű Kft. üzemelteti.

A település közigazgatási területén a szennyvízcsatorna hálózat teljes mértékben kiépítésre került, hossza 9,4 km. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások száma 2011.-ben 378 db.

A város közigazgatási területén a földgázvezeték 1995. évben épült ki, hossza 8 km, a kiépítettsége 100 %-os. Háztartási gázfogyasztók száma 254.

A városban a kifesztültségű villamosvezeték kiépítettségei 100 %-os. Valamennyi lakásba be van vezetve a villany. Minden utca rendelkezik közvilágítással, melynek korszerűsítése is megtörtént.

A helyi önkormányzati utak a település belterületén lévő, az úthálózat nagy százalékát alkotó utak, amelyeknek az elsődleges funkciója az összeköttetés megteremtése, valamint a lakóingatlanok megközelítése. Az önkormányzat folyamatosan, pályázati támogatás igénybevételével valósítja meg az utak felújítását. A városban az önkormányzati kiépített út és köztér hossza 15 km. A településen a START Közmunkaprogram Közúthálózat karbantartás elnevezésű programja keretében az éven felújításra kerül a Móricz Zsigmond utca, a Vörösmarty Mihály utca, az Arany János utca, a Móra Ferenc utca, valamint a Liget utca.

Gyalogos közlekedésre alkalmas járda a Dózsa György úton található, amely a település fő utcája, a járdák hossza: 4 km.

2012.-ben került átadásra a Kassa - Sárospatak kerékpárút Pálházát érintő szakasza.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Pálháza városában szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását, (közterületen és önkormányzati ingatlanokon)
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. Az Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett házi-orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi-orvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	2	0	0
2009	2	0	0
2010	2	0	0
2011	2	0	0
2012	2	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A város és a környező települések egészségügyi ellátását két körzetben, két háziorvos látja el. A fogorvosi körzetekben két fogorvos, a védőnői körzetekben 2 védőnő látja el a feladatokat. A rendelési időn kívül, hétfőig és ünnepnapokon az önkormányzat által szervezett orvosi ügyelet biztosítja a folyamatos ellátást. A betegellátás a 2011.-ben felújított egészségügyi központ akadálymentesített épületében biztosított. Gyermekorvossal a város nem rendelkezik.

Gyógyszertár található a településen, munkaidőn kívül ügyeleti rendszerben biztosítja a folyamatos gyógyszerellátást.

A kórházi betegellátást legközelebb sátorajújhelyi Erzsébet Kórházban lehet igénybe venni.

A város a Sátorajújhelyi Városi Mentőállomáshoz tartozik.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

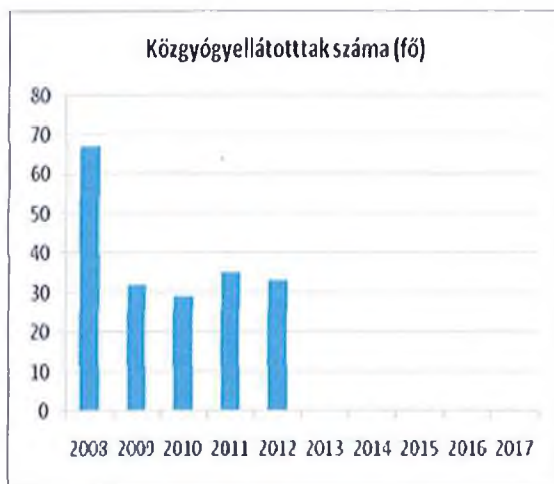
év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	67
2009	32
2010	29
2011	35
2012	33

Forrás: TelR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	4
2009	6
2010	9
2011	4
2012	9

Forrás: TelR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés



A szociális, egészségügyi intézmények, civil szervezetek között kapcsolat kiemelkedő fontosságú a megelőzésben, a problémák kezelésében, a szűrőprogramokhoz jutásban. A Népegészségügyi Program is kiemelten kezeli a szervezett szűrővizsgálatokat. Kóroki összetétel alapján vezető halálok a szív- és érrendszeri betegség. Ezt követik a daganatos betegségek, az emésztőrendszer és a légzőrendszer betegségei. A háziorvosok jelentős prevenciós munkát végeznek. A kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára Sátoraljaújhelyben és Miskolcon biztosított.

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, háziorvos, fejlesztő gyógypedagógus bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskolás korú gyermekek kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával történik.

A közétkeztetést az önkormányzat a 2012. felújított Körzeti Alapszolgáltatási Központ működési keretein belül oldja meg. Az általános iskolai oktatásban és óvoda nevelésben részt vevő gyermekek részére az iskola épületében lévő külön konyha biztosítja a napi egyszeri meleg ételt. Mindkét konyhán a törvényi előírásokat betartva, az egészséges táplálkozásnak megfelelően készülnek az ételek.

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

A fentiekén túl a sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára elérhető. A nyári időszakban, kérésre, az iskola tornaterme a sportolni vágyók rendelkezésre áll, amennyiben nem tudják igénybe venni a városban található sportpályát, vagy a műfüves focipályát. A 2012.-ben átadott Sárospatak – Kassa kerékpárút nemcsak a kerékpározni szeretők számára nyújt biztonságos sportolási lehetőséget, hanem lehetőséget teremt azok számára is, aki futással szeretné egészségesebb életmódját folytatni.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A város és a környéken lakók kulturális igényeinek kielégítésére a Térségi Művelődési Házban található jelentős könyvtárral rendelkező könyvtár biztosít lehetőséget. Az épületben található egy 257 ülőhelyes színházterem, ami az igényektől függően akár 300 ülőhelyig is bővíthető, melyben rendszeresen sor kerül színházi előadások megszervezésére. Az állami ünnepek is itt kerülnek lebonyolításra. Az általános iskola minden évben gálát szervez, amelyen az osztályok bemutathatják tehetségüket.

Hagyományosan minden év július hónapjának utolsó szombatján kerül megszervezésre a városnap, valamint szinté hagyomány, hogy minden év december első szombatján az önkormányzat vendégül látja a város időskorú lakosságát a Térségi Művelődési Házban, ahol az iskola tanulói műsorral szórakoztatják a megjelenteket, és anyagi lehetőségeihez mérten és támogatók bevonásával a Képviselő-testület szaloncukrot és gyümölcsöt ajándékoz részükre. Szinét hagyomány, hogy Szent este előtt pár nappal a város lakosai részére közös karácsonyi ünnepséget szervez a polgármesteri hivatal, ahol az iskolások műsora után, a Huták Virágai Népdalkör közreműködésével a művelődési házban felállított karácsonyfa körül a polgármester kellemes ünnepeket kíván a lakosságnak egy pohár forró tea, vagy forralt bor társaságában.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Mivel városunkban nem élnek roma származású lakosok, így nem alakult roma nemzetiségi önkormányzat, ezért ilyen jellegű tevékenység nincs a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás	- tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről, menetéről, - Munkaügyi Központba történő irányítás a további ellátások lehetősége érdekében
Mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának romlása	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciók szűrővizsgálata- népszerűsítése
Hivatalos ügyek intézésének nehézségei	- a Polgármesteri Hivatalban történő segítségadás, tanácsadás, hivatalos papírok kitöltésében segédkezés, - szociális munkát végzők részéről tanácsadás, felvilágosítás a rászorulóknak

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Pálháza lakosság száma 2012. január 1.-én 1 125 fő ebből a

0-2 évesek száma:	18 fő
3-5 évesek száma:	23 fő
6-13 évesek száma:	74 fő
14-17 évesek száma:	45 fő
Összesen:	160 fő

A gyakorlatban ebből a korosztályból kerülhetnek ki a veszélyeztetet és védelembe vett kiskorú gyermekek. Elmondható, hogy a településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

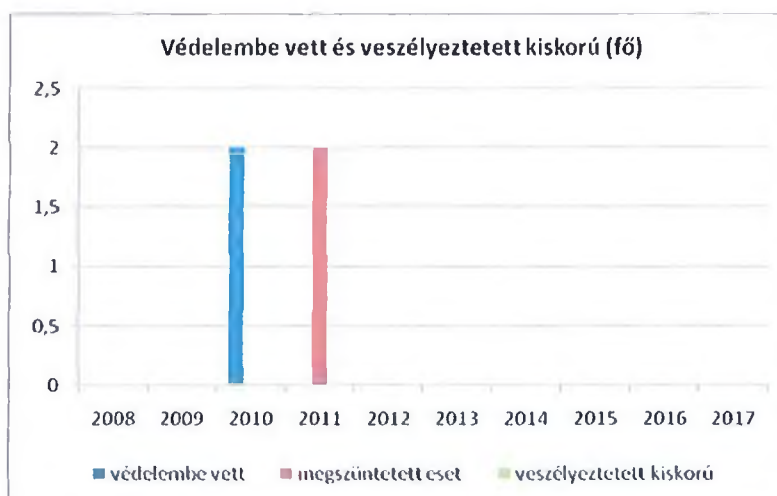
A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	2	0	0
2011	0	2	0
2012			

Forrás: TeIR, KSH Tstar



A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek

védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- b) rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- c) gyermektartásdíj megelőlegezése
- d) otthonteremtési támogatás
- e) kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) gyermekjóléti szolgáltatás
- b) gyermekek napközbeni ellátása
- c) gyermekek átmeneti gondozása

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni juttatások (2012):

Ellátás megnevezése	Támogatásban részesítettek száma (fő)	Állami támogatás (Ft)
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők (tájékoztató jellegű)	79	
Ebből: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri támogatása (augusztus, pénzbeli támogatás)	78	452 400,-
Ebből: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri támogatása (november, természetbeni támogatás, Erzsébet utalvány)	82	475 600,-
Óvodáztatási támogatás (május)	1	10 000,-
Óvodáztatási támogatás (december)	1	10 000,-

A 2013. szeptember 1-jéig hatályos szabályozás értelmében:

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállása-

nak időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

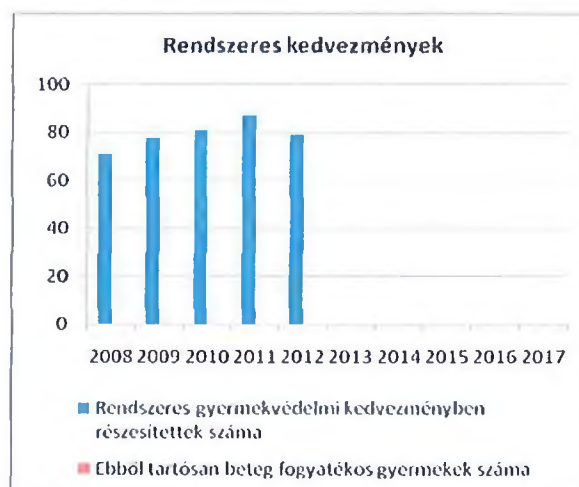
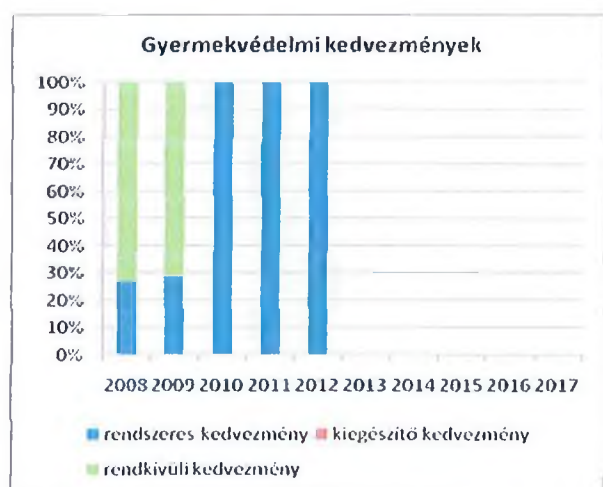
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre. (tankönyvtámogatás, étkezési kedvezmény, illetve kétszer egy évben eseti támogatás)

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások összesítőjének táblázata (lsd. előző pont) mutatja a 2012. évben gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek számát. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény eseti támogatás összege 5 800,- Ft gyermekenként. Az állam 100%-ban biztosítja a támogatást.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívül gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	71	0	0	0	191
2009	78	0	0	0	193
2010	81	0	0	0	0
2011	87	0	0	0	0
2012	79	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető a gyermekvédelmi törvény és a helyi rendelet szabályainak megfelelően az a gyermeket gondozó család, amely időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Pálháza város önkormányzata 2009-ig rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítette az általános és középiskolai, valamint a felsőoktatásban részt vevő tanulókat szeptember hónapban, segítve ezzel a tanévkezdés nehézségeit. 2010-től kezdődően azonban a gazdasági helyzet nem tette lehetővé ezen támogatási forma fenntartását.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekétkeztetést, ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is alkalmazni kell.

A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek mindegyike jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, melyet különböző mértékű kedvezményekkel vehetnek igénybe:

- bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetén a kedvezmény az intézményi térítési díj 100 %-a,
- három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-a,
- tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Pálházán nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek, így anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő pedagógiai programra sincs szükség.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Pálháza városában szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek, így ebben a lakókörnyezetben gyermekek sem élnek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál is sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A Védőnői Szolgálat ellátási területe Pálházán kívül még 8 település (Kishuta, Nagyhuta, Kovácsvágás, Vágáshuta, Filkeháza, Füzerkaja, Füzeradvány és Bózsva) 0-18 éves korú lakosságára, valamint a felnőtt lakosság azon rétegére terjed ki, akik szoros kapcsolatban állnak ezzel a korosztállyal, illetve valamilyen lakossági szűrésben érintettek.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	2	87,5
2009	2	54
2010	2	48
2011	2	44,5
2012	2	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés



A védőnői munka során figyelemmel kísérik az újszülöttek, csecsemők, kisgyermekek testi-lelki- és szociális jólétét. Ha ebben bármilyen eltérést észlelnek, amit kompetenciájukon belül nem tudnak jó irányba előmozdítani akkor azt szóban, szükség szerint írásban jelzik a megfelelő intézménynek.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Sajnos településünkön nincs gyermekorvos, a legközelebbi Sátoraljaújhelyben található. A környéken tapasztalható kevés születés miatt egy helyben működő gyermekorvosi praxis fenntartása nem gazdaságos.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális - oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztésről, rehabilitációról. Az óvodai ellátásban a fejlesztést szakképzett óvónők végzik.

d) gyermekjóléti alapellátás

Pálháza Város Önkormányzata a kötelező feladat-ellátási körébe tartozó, személyes gondoskodás keretében nyújtott gyermekjóléti alapellátásokat integrált intézményén, a Körzeti Alapszolgáltatási Központon keresztül biztosítja. A szolgáltatás valamennyi tevékenysége – a gyermekvédelmi törvény szellemiségére és szabályozására építkezve – a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányul.

A veszélyeztetettség a gyermekvédelmi törvény szerint „olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza”. A veszélyeztetettség már kora gyermekkorban megjelenik. A jelzőrendszer működésének köszönhetően ezek hamar kiszűrésre kerülnek városunkban.

e) gyermekvédelem

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatának ellátása érdekében veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtet, illetve koordinál, mely lehetővé teszi a gyermekeket általában érintő veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését.

A jelzőrendszer tagjai különösen a védőnők, gyermekorvosok, köznevelési intézmények, rendőrség, ügyészség, bíróság, pártfogó felügyelői szolgálat, társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. A gyermeket nevelő családoknál a kialakult krízis helyzetet – ami főként anyagi helyzet miatt van – igyekszik a város közösen megoldani. A gazdasági válság, a munkanélküliség magával hozza, hogy egyre több család kerül még nehezebb anyagi helyzetbe, fokozatosan nő azok száma, akik segítségre szorulnak, amit azonban csak lokalizálni tudunk, véglegesen megoldani a rendelkezésre álló forrásokból nem lehet

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az általános iskolai oktatásban résztvevők részére az iskola nyári tábort szervez, aki ezen nem vesz részt, annak lehetősége van a Körzeti Alapszolgáltatási Központ által szervezett foglalkozásokon részt venni, ahol különböző kézműves foglalkozásokkal biztosítják a nyár folyamán 2-3 hétre a gyermekek napközbeni felügyeletét. A sportolni vágyó gyermekek szabadon használhatják a városban található futballpályát, és a körbekerített műfüves kispályát.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

Az oktatási intézmények a tanév során, közétkeztetés keretén belül biztosítják a gyermekétkeztetést. (Ild. 4.1. d)

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen óvoda és általános iskola működik, melyben egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. Az iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	7	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30 - 16:30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	július hónap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	5	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	5	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvoda nyitvatartási ideje jól illeszkedik a munkában álló szülők munkaidejéhez is.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

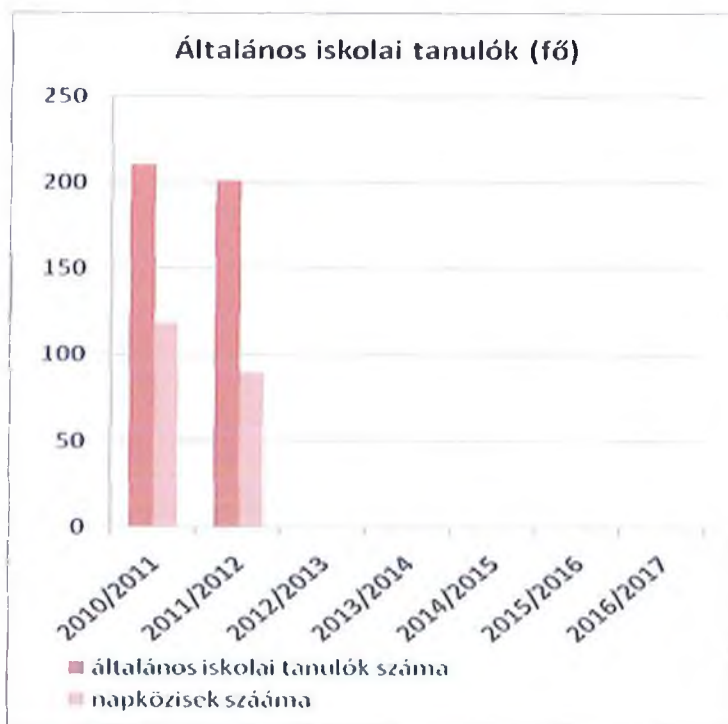
év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek-csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógy- pedagógiai csoportok száma
2008	25	3	75	1	62	0
2009	25	3	75	1	62	0
2010	26	3	75	1	62	0
2011	23	3	75	1	59	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános Iskola 1-4 évfolyamon tanulóinak száma	Általános Iskola 5-8 évfolyamon tanulóinak száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	71	139	210	119	56,7%
2011/2012	72	129	201	90	44,8%
2012/2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

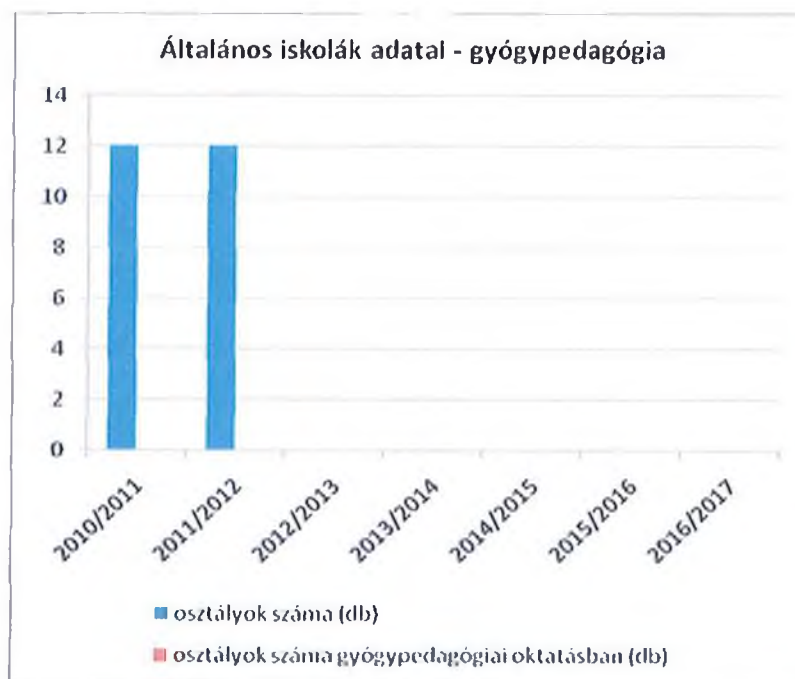
Forrás: TeIR, KSH Tstar



4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	8	12	0	0	0	1
2011/2012	4	8	12	0	0	0	1
2012/2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar



4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
drogfogyasztás felbukkanása, fiatalkori bűnelkövetés, közlekedési szabálytalanságok	szülő, iskola, környezet együttes odafigyelése, jelzőrendszer működése, felvilágosítás a helyi körzeti megbízottal közösen
gyermekek különböző anyagi helyzete, öltözködésbeli különbségek (szerényebb-szegényesebb megjelenés óvodában, iskolában)	óvodai, iskolai környezetben egymás elfogadtatása, gyermekek szintjén történő megértetéssel, neveléssel,
késő estig, éjszaka felügyelet nélküli gyermekek előfordulása a településen	Polgárőrszolgálat fokozott ellenőrzése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Unió irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, a munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára.

A gyermekgondozási szabadságról (GYES, GYED, GYET) visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. A munkaadók sokszor gondolják azt, hogy a gyermeket nevelő nők kevésbé terhelhetők, gyermekük esetleges betegségei, a család ellátása miatt kevésbé kiszámíthatók. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabbidőt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

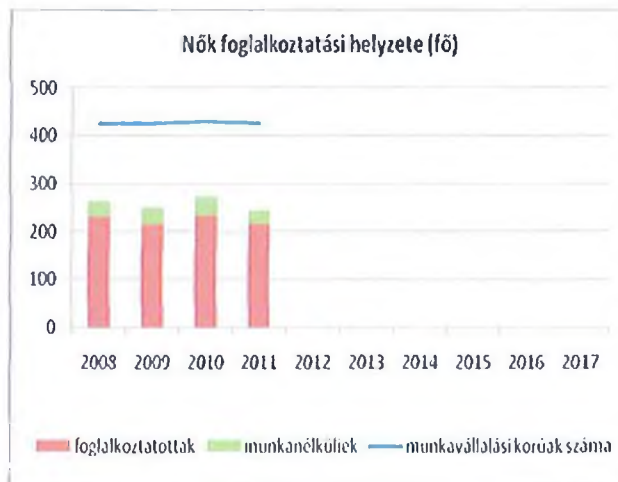
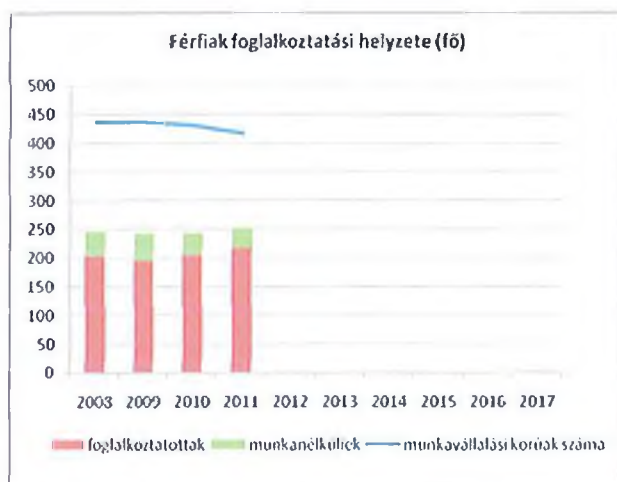
A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

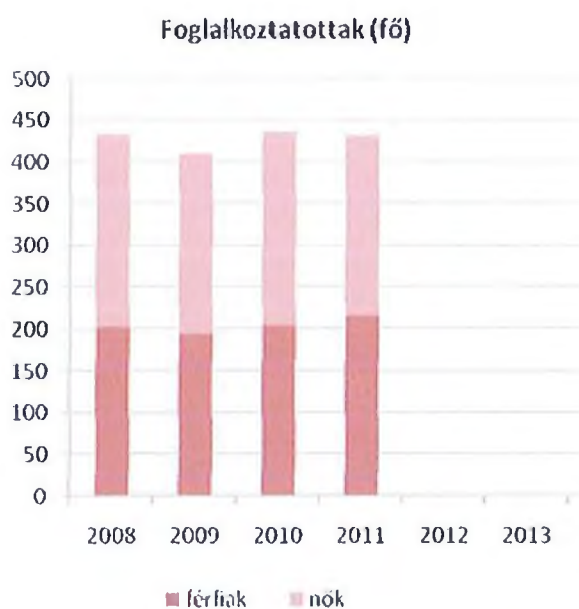
A HEP elkészítése folyamán vizsgált adatok tükrében (pl. 2. sz. tábla) megállapítható, hogy a nők száma városunkban magasabb, mint a férfiak száma, a település összlakosságának 51 %-a nő. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. A nők számát az aktív korú lakónépesség arányában vizsgálva megállapítható, hogy ebben a korosztályban számuk a férfiakénál alacsonyabb, amely a nyilvántartott álláskereső viszonylatában is egyenes arányban van. (3.2.1. számú tábla)

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

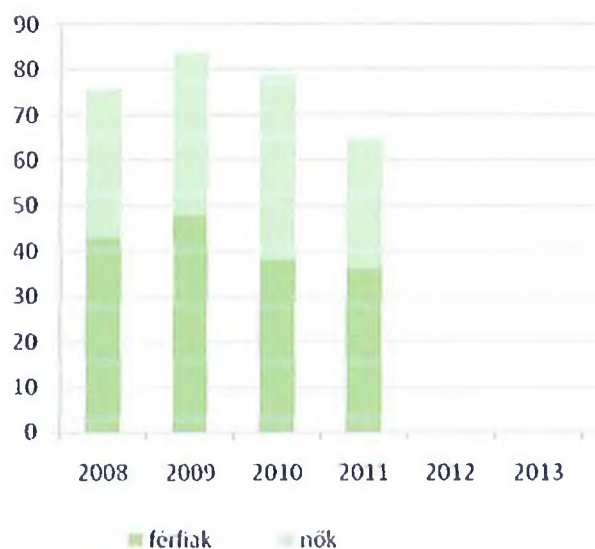
év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	436	426	203	230	43	33
2009	436	425	194	215	48	36
2010	430	430	204	232	38	41
2011	416	425	216	215	36	29
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés





Munkanélküliek (fő)



Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A városban kifejezetten nők foglalkoztatást segítő és képzési programokban való részvételéről tudomásunk nincs. A helyi intézmények, munkaiügyi központ, civil szervezetek által szervezett képzésekben, pályázati programokban építenek a nők jelenlétére.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A településen bölcsőde nincs, napközi otthonos óvoda működik. A nők elhelyezkedése szempontjából fontos tényező, hogy a gyermekek napközbeni ellátása megoldott legyen. Van arról is információ, hogy GYES után az anya, mivel távolabbi helyen talált állást magának, gyermekét is a munkahelye szerinti település óvodájába íratta.

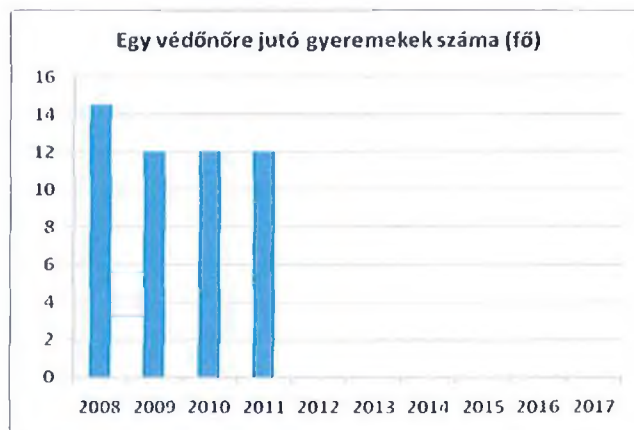
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitel szerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válság helyzetét.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermek-szám védőnőnként
2008	2	29	15
2009	2	24	12
2010	2	24	12
2011	2	24	12
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés



5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a problémák korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyermekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmekre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Növeli az áldozatok részéről a bejelentési aktivitást, hogy csak akkor lehet segíteni, ha szakemberhez fordulnak. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, és a szomszédok is sokat tehetnek az észlelés érdekében.

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen. Ez nem jelenti azt, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. Ha súlyosabb eset előfordulna, azt már nem lehetne eltitkolni. A település kicsi, mindenki, mindenkit ismer és a súlyos bántalmazás hamar kiderül. Természetesen a kisebb bántalmazást, vagy lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni, és szigorúan fel kell lépni ellene. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen anyaoththon, családok átmeneti otthona nem működik. A helyi információk alapján erre nincs szükség.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A település közéletében a nők aktivitása magasabb, mint a férfiaké. A Polgármesteri Hivatalban és a Körzeti Alapszolgáltatási Központ dolgozói többségében nők. A különböző rendezvények lebonyolítása során arányaiban a nők vesznek részt nagyobb létszámmal.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Polgármesteri Hivatal dolgozói		Összesen	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	6	2	3	5	9	7
2009	6	2	3	5	9	7
2010	5	2	3	5	8	7
2011	5	2	3	5	8	7
2012	5	2	3	5	8	7

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk, mivel az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, ténszerűen regisztrálni.

Az önkormányzatnak az egészségügy, oktatás, területfejlesztés, foglalkoztatás, gazdaság, a helyi politika kultúra terén a szolgáltatások kialakítása során tekintettel kell lenni a nemek eltérő helyzetére és szükségletére, és törekedniük kell speciális, éppen nemük miatt jellemző problémák megoldására.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Eltitkolt családon belüli erőszak	Jelzőrendszer működtetése, felvilágosítás hova fordulhat az érintett segítségért (Családsegítő, Rendőrség, ingyenes hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele
Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében	Segítő programok nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Pálháza lakosságszámának vizsgálatakor megállapítható, hogy a népességszám csökken, ellenben az időskorúak száma emelkedik. Pálháza jellemzően előregedő település.

A demográfiai adatokat vizsgálva az idősök helyzetére jellemző, hogy kevesebben házasok, megnő az özvegyek, az egyedül élők száma. Ugyanakkor elmondható, hogy növekszik az átlag életkor, nő a nők élettartama.

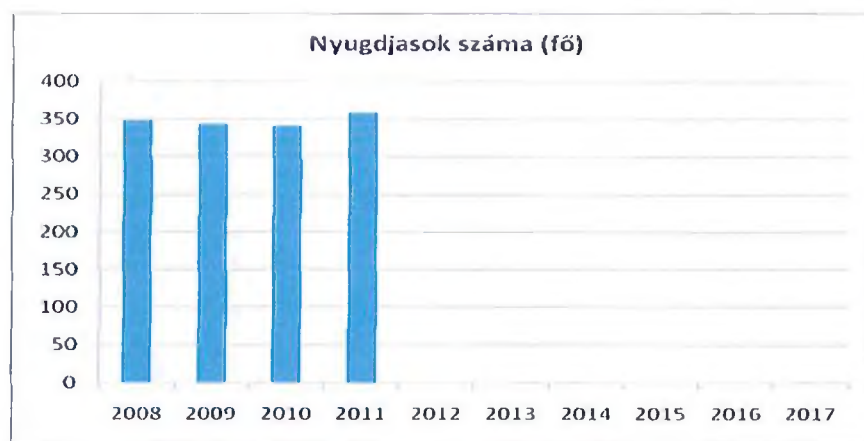
Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú, és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj és a rehabilitációs járadék. A társadalombiztosítási nyugdíj-

rendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	153	195	348
2009	154	189	343
2010	155	186	341
2011	160	198	358
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar



Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulás, a súlyos krónikus megbetegedések. Általános tendencia, hogy a megélhetési gondok miatt az eltartó családtagoknak megnő a munkával töltött ideje, kevesebb időt tudnak az idős családtagokra fordítani. Így megnő az igény a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokra, mely a városban biztosított.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Pálházán az önkormányzati intézményekben nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat. Vizsgálva az idős korúak foglalkoztatását településünkön is az országos tendencia érvényesül. Nehezen lehet elhelyezkedni, munkát találni 55 év felett. Az intézmények, vállalkozások ritkán alkalmaznak időseket. A két legerősebb érv, amit az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmaz-

nak: az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeretek hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is: a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudást halmoztak fel és jóval pontosabbak és megbízhatóbbak a fiataloknál, és erős elkötelezettséget mutatnak a munkahelyük iránt.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nappali ellátás keretében elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló emberekés szenvedélybeteg ellátásáról gondoskodik a Körzeti Alapszolgáltatási Központ. Az ellátás keretében napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, igény szerinti napközbeni étkezésre is lehetőséget nyújt. Az ellátási forma keretében működő idősök klubja elsősorban az idősebb korosztályhoz tartozók részére biztosít a nappali órákban hasznos időtöltést, társas programokat, kézműves foglalkozásokat, kulturális programokon való részvételt, étkezést. Az idősök klubjának feladata az ellátást igénybe vevő részére szociális, egészségügyi, mentális állapotának megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatás nyújtása. A helyi igényeknek megfelelő közösségi programok szervezése, az ehhez szükséges helyiség biztosítása. Biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Az 55 év felettieket, illetve a tartós munkanélkülieket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást.

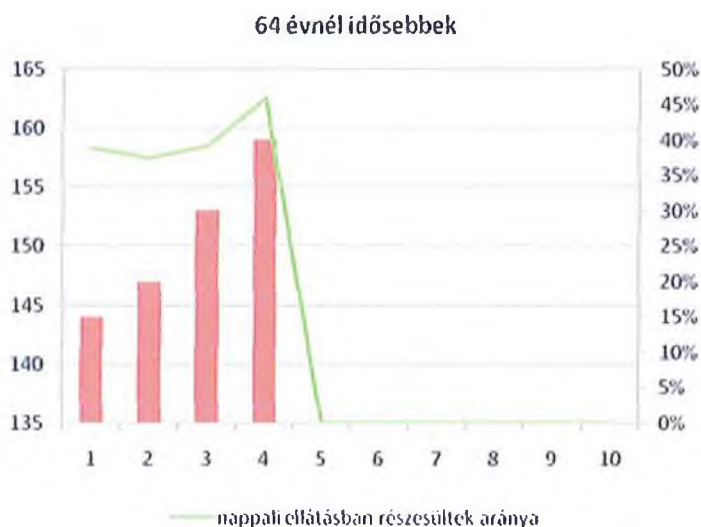
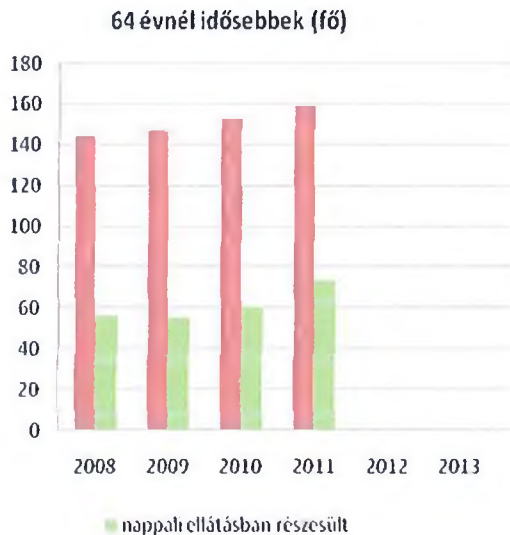
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	144	56	39%
2009	147	55	37%
2010	153	60	39%
2011	159	73	46%
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar



Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuk és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az Szt-ben meghatározott feltételek fennállása esetén a nyugdíjkorhatárt elérte, de szolgálati idővel nem rendelkező idősök részére időskorúak járadéka állapítható meg. Az időskorúak járadéka a

megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A támogatás megállapítására 2007. január 1-jétől van lehetőség, amely 2012. december 31-éig jegyzői hatáskörben volt.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

Mivel városunkba senki nem részesül időskorúak járadékában így a táblázat kitöltése szükségtelen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Városban kulturális programok, események, intézmények biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá segítik a szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetőségét, akadálymentességét, a kedvezményes igénybevétel lehetőségeit.

c) idősök informatikai jártassága

Sok nyugdíjas fogékony a tanulásra, a számítógép, a mobiltelefon használatára.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb, de még tetterre kész nyugdíjasok egyaránt aktívak a civil, állami vagy egyházi eseményeken egyaránt. A még idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály	Polgárőrség fokozott járőrözése, veszély esetén riaszthatósága, elérhetősége
Megbetegedések száma emelkedik	Időskori prevenció szemléletének erősítése, előadások, szűrővizsgálatok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élők helyzetéről úgy, mint lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi, szociális helyzetéről kevés adat áll rendelkezésünkre, ezért nehéz lenne pontos képet alkotni róluk.

A fogyatékkal élő emberek a társadalomnak talán a legsérülékenyebb csoportját alkotják. Fontos lenne olyan környezet megteremtése számukra, ahol egyenlő esélyekkel érvényesülhetnek a min-

dennapi életben, úgy a közlekedésben, a lakhatásukban, a szociális és egészségügyi ellátásukban, az iskoláztatásukban, a munkalehetőségükben, a kulturális és társadalmi életükben, és nem utolsósorban a szórakozás és a sportélet területén is. Részükre szolgáltatásokat, az ellátásokat egyénre szabottan kell megtervezni. A fogyatékos személyek a társadalmon belül el vannak szigetelve, ezáltal a családjuk is jobban elkülönül környezetétől.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Városunkban élő fogyatékkal élőkről nincs pontos adat. A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel nincs megfelelő alátámasztottságú adat. Fogyatékkal élő lakótársaink foglalkoztatására a településen nincs mód, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem mert szervezett-munkahelyi foglalkoztatásra létszám sem tevődne össze.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg (pl. a lakásfenntartási támogatásnál, aktív korúak ellátásánál a fogyasztási egység fogyatékossg, tartós betegség esetén +0,2-vel növekszik). A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára tartós beteg gyermeket nevelő családok esetén magasabb.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépkocsi szerzési és átalkítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) jogosultak.

A közlekedőképességében súlyosan akadályozott, látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősülő, a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősített, vagy a vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősülő személy parkolási igazolványra jogosult.

A fogyatékos személyek számára alap- és szakosított ellátási formák is rendelkezésre állnak.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A törvényi kötelezettség szerint az összes költségvetési intézménynek, az összes önkormányzati és közszolgáltatást nyújtó intézményeknek akadálymentesnek kellene lennie. Fontos, hogy a közszolgáltatás tényleges igénybe vételéhez nem elég az épületbe bejutni, azt be is kell tudni járni - legalább a közszolgáltatás igénybevételéhez szükséges mértékben-, valamint veszély esetén biztonsággal el kell tudni hagyni. Pálházán a Körzeti Alapszolgáltatási Központ, az Egészségügyi Központ, a helyi gyógyszertár, az Általános Iskola és a Térségi Művelődési Ház valamint Polgármesteri Hivatal épületi is akadály mentesítve van.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettsége, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatása biztosított. Parkolás nem okoz gondot, a mozgáskorlátozottak részére kijelölt parkolóhelyek kialakítása megtörtént.

c) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Közterületek, parkok fizikális akadálymentesítése nagy részben megoldott, ami gondot okozhat, az a Magyar Közút Kht. tulajdonában lévő települési főutca állapota, melyen olykor veszélyes a kerek székes közlekedés.

d) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Pálházán fogyatékosok nappali intézménye nincsen.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hivatalos ügyek intézésének nehézsége	az önkormányzati dolgozók részéről segítségnyújtás, tanácsadás hivatalos ügyek intézésében (nyomtatványok beszerzése, kitöltése)
A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, ápoló családtag kapcsolatépítés lehetőségének hiánya	Ellátottak, szülők, családtagok, civil szervezetek részére programok, képzések szervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Ezek pontos számáról, szervezettségéről nem állnak adatok rendelkezésünkre.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzati-nemzetiségi önkormányzati együttműködést kétoldalú megállapodás szabályozza. Az együttműködés pénzügyekhez kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátására, rendezvények lebonyolítására is kiterjed. Biztosítja a működési feltételeit, a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést és támogatja a szellemi és tárgyi örökségük védelmét. A szlovák nemzetiségi önkormányzatok munkáját a törvényi előírás függvényében segíti, bevonja a véleménynyilvánítás, a települést érinti ügyek döntés előkészítésébe. Elsősorban kulturális területen kapcsolódnak a város életébe és hagyományápoló tevékenységükkel gazdagítják a helyi civil életet. Erősnek mondható az önkormányzat- civil szervezetek- egyház - önkormányzati intézmények közötti együttműködés, mely megnyilvánul az eredményekben, sikeres rendezvényekben.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat a város érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Első sorban szociális területen erős az együttműködés.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Városunkban csak szlovák nemzetiségi önkormányzat működik, akik képviselik nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban működő civil szervezetek az alapszabályzatukban meghatározott módon képviselik társaságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága
--

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Pálháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete, a Polgármesteri Hivatal dolgozói, az állami és önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleges módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja. Helyi Esélyegyenlőségi Program a Polgármesteri Hivatalban bárki számára elérhető, a település honlapján olvasható és véleményezhető.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás	- tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről, menetéről, - Munkaügyi Központba történő irányítás a további ellátások lehetősége érdekében
Gyermekek	Drogfogyasztás felbukkanása, fiatalkori bűnelkövetés, közlekedési szabálytalanságok	Szülő, iskola, környezet együttes odafigyelése, jelzőrendszer működése, felvilágosítás a helyi körzeti megbízottal közösen
	Késő estig, éjszaka felügyelet nélküli gyermekek előfordulása a településen	Polgárőrszolgálat fokozott ellenőrzése
Idősek	Bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály	Polgárőrség fokozott járőrözése, veszély esetén riaszthatósága, elérhetősége
Nők	Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében	Segítő programok nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések
Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, ápoló családtag kapcsolatépítés lehetőségének hiánya	Ellátottak, szülők, családtagok, civil szervezetek részére programok, képzések szervezése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása	Munkaügyi Központ
Gyermekek	Drogfogyasztás felbukkanása, a fiatalkori bűnelkövetés, és közlekedési szabálytalanságok megelőzése, felvilágosítás	Iskola, Polgárőrség, Rendőrség, Körzeti Alapszolgáltatási Központ, civil szervezetek
	A késő estig, éjszaka felügyelet nélküli gyermekek előfordulásának visszaszorítása a településen	Polgárőrség, Rendőrség, Iskola
Idősek	Az idősek áldozattá válásának megelőzése	Rendőrség, Polgárőrség, Családsegítő Szolgálat
Nők	Nők munkavállalásának elősegítése	Munkaügyi Központ
Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, ápoló családtagok kapcsolatépítésének segítése	Családsegítő Szolgálat, civil szervezetek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák (és nem romák) nem élnek mélyszegénységben, munkaerőpiaci integrációjuk sikeres.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne küzdjenek mindennapi megélhetési problémákkal, alapvető szükségleteik kielégítettek legyenek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek biztonságát, veszélyeztetettségük megelőzését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségmegőrző programjaira, aktív programokkal csökkentjük az elmagányosodás folyamatát.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot, a társadalmi beilleszkedésük segítését, elismerését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők egyenlő bánásmódjára, akadálymentes, biztonságos, állapotuknak megfelelő intézmények létrehozásával.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés, minél szélesebb körű tájékoztatás <u>Középtávú:</u> Az érintett személyek minél szélesebb körű bevonása, segítése <u>Hosszú távú:</u> hogy rászorulóknak megfelelő tájékoztatást és segítséget kapjanak a részükre megfelelő munkalehetőség igénybeviteléhez, a szükséges feltételeknek meg tudjanak felelni
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés Adatbázis készítés az érintettekről Kapcsolatfelvétel a partner intézményekkel
Résztevők és felelős	Érintettek Polgármester, Jegyző Polgármesteri Hivatal Szociális igazgatási ügyintéző Családsegítő szolgálat dolgozói
Partnerek	Családsegítő Szolgálat Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. 2015. december 31. 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Önkormányzati adatok Ksh, Teir
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, motiváltság csökkenése
Szükséges erőforrások	A Családsegítő szolgálat, és a Polgármesteri Hivatal ügyintézőjének bevonása

Intézkedés címe:	Drogfogyasztás felbukkanásának, a fiatalkori bűnelkövetés és közlekedési szabálytalanságok megelőzése, felvilágosítás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Drogfogyasztás felbukkanása, fiatalkori bűnelkövetés, közlekedési szabálytalanságok
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés, minél szélesebb körű tájékoztatás <u>Középtávú:</u> A felvilágosítás eredményeként csökkenjen a fiatalkori bűnelkövetés, a gyermekek megismerjék a közlekedés szabályait, valamint megelőzés céljából ismerjék meg a drogfogyasztás következményeit <u>Hosszú távú:</u> Arra törekszünk, hogy egyetlen gyermek se forduljon drogokhoz és egyéb élvezeti szerekhez városunkban. Emellett pedig ne forduljon elő városunkban fiatalok által elkövetett bűncselekmény. A közlekedési szabályok betartásával pedig ne veszélyeztessék sem a saját, sem más testi épségét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, tájékoztatás Előadások, felvilágosítás
Résztvevők és felelős	Érintettek, civil szervezetek, Polgármester, Jegyző Rendvédelmi szervek, Iskola, Körzeti Alapszolgáltatási Központ
Partnerek	Rendőrség, Polgárőrség, Iskola, Civil szervezetek, TKKI Miskolc
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. 2015. december 31. 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Önkormányzati adatok Előadások statisztikái
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, visszaesés
Szükséges erőforrások	Helyi szakemberek bevonása Megfelelő pályázati és önkormányzati forrás

Intézkedés címe:	A késő estig, éjszaka felügyelet nélküli gyermekek előfordulásának viszszaeszköztávítása a településen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Késő estig, éjszaka felügyelet nélküli gyermekek előfordulása a településen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése. A Rendőrség és Polgárőrség munkájának összehangolása. A rendvédelmi szervek jelenlétének bevezetése. <u>Középtávú:</u> Rendszeres közös járőrszolgálat bevezetése. <u>Hosszú távú:</u> Az intézkedéssel azt kívánjuk elérni, hogy az éjszaka a városban tartózkodó gyermekek száma csökkenjen. Tanítási időszak alatt ne tartózkodjanak éjszaka az utcán, ne váljanak bűncselekmény áldozatává.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, szervezés
Résztvevők és felelős	Érintett célcsoport, Polgármester, Jegyző Rendőrség, Polgárőrség, Iskola
Partnerek	Rendőrség, Polgárőrség, Iskola,
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. 2015. december 31. 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Statisztikák Helyi adatok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Tájékoztatás, megelőzés
Szükséges erőforrások	Együttműködés a Rendőrség és Polgárőrség tagjaival

Intézkedés címe:	Nők munkavállalásának elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés, minél szélesebb körű tájékoztatás <u>Középtávú:</u> Az érintett személyek minél szélesebb körű bevonása, segítése. <u>Hosszú távú:</u> A munkanélküli, és gyestről visszatérő nők foglalkoztatásának elősegítése. Cél, hogy a nők visszakerüljenek a foglalkoztatási piacra, ezáltal a családnak stabilabb anyagi hátteret tudjanak biztosítani
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés Tájékoztatás
Résztevők és felelős	Érintett célcsoport Családsegítő szolgálat Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Családsegítő szolgálat Munkaügyi Központ TKKI Miskolc
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. 2015. december 31. 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkaügyi Központ és Önkormányzat adatai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Tájékoztatás Munkahelyhiány
Szükséges erőforrások	Érintettek és szakemberek bevonása

Intézkedés címe:	Idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése, áldozattá válás megelőzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés, minél szélesebb körű tájékoztatás. <u>Középtávú:</u> Az érintett személyek minél szélesebb körű bevonása, segítése. <u>Hosszú távú:</u> Cél, hogy a városban csökkenjen az idős korúak sérelmére elkövetett bűncselekmények száma, megelőzhető legyen az ún. "házalók" által elkövetett lopási esetek száma, valamint feltárásra kerüljenek az idős-kori abúzus esetei
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés Tájékoztatás
Résztevők és felelős	Érintett célcsoport Rendvédelmi szervek Polgármester, Jegyző
Partnerek	Rendőrség Polgárőrség Körzeti Alapszolgáltatási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. 2015. december 31. 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Önkormányzat és Rendvédelmi szervek adatai Teir, Ksh
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfélemlítés, tájékoztatlanság
Szükséges erőforrások	Rendőrség, Polgárőrség, szakemberek bevonása Jelzőrendszer működtetése

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, ápoló családtagok kapcsolatépítésének elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, ápoló családtag kapcsolatépítés lehetőségének hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés, minél szélesebb körű tájékoztatás. <u>Középtávú:</u> Az érintett személyek minél szélesebb körű bevonása, segítése. <u>Hosszú távú:</u> A városunkban a fogyatékkal élők gondozását végzők társadalmi kapcsolataikat ápolni tudják, és a gondozó családtagok saját magukra is tudnának egy kis időt fordítani. Közösségi programok szervezése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, igényfelmérés Tájékoztatás Szervezés, lebonyolítás
Résztevők és felelős	Érintett célcsoport Körzeti Alapszolgáltatási Központ Civil szervezetek Polgármester, Jegyző
Partnerek	Körzeti Alapszolgáltatási Központ Civil szervezetek, Egyházak TKKI Miskolc
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. 2015. december 31. 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Statisztikák
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, állandó közösségi tér megszűnésének kockázata.
Szükséges erőforrások	Helyi szakemberek Pályázati lehetőségek

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Romás és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása	Szeretnénk segítséget nyújtani a mélyszegénységben élő emberek részére foglalkoztatásba jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás elősegítésére.	Cél, hogy rászorulóknak megfelelő tájékoztatást és segítséget kapjanak a részükre megfelelő munkalehetőség igénybevételéhez, a szükséges feltételeknek meg tudjanak felelni.		Családsegítő szolgáltatással kapcsolatfelvétellel Polgármesteri Hivatalban segítségadás	Polgármesteri Hivatal	2014.12.31.	Önkormányzati adatok, Ksh Teir	családsegítő szolgáltatás bevonása hivatali ügyintéző bevonása	Hosszútávon javulhat a családok anyagi helyzete, és a munkaerő-piacon való elhelyezkedés esélye
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Drogfogyasztás felbukkanásának, a fiatalkori bűnelkövetés és közlekedési szabálytalanságok megelőzése, felvilágosítás	Cél, hogy a városban élő, a fiatalok körében drogfogyasztás, ill. bűnelkövetés ne forduljon elő. A figyelem felhívása a közlekedési balesetek megelőzésére, felvilágosítás.	Arra törekszünk, hogy egyelten gyermekek se forduljon drogokhoz és egyéb élvezeti szerekhez városunkban. Emellett pedig ne forduljon elő városunkban fiatalok által elkövetett bűncselekmény. A közlekedési szabályok betartásával pedig ne veszélyeztessék sem a saját, sem más testi épségét.		Drogprevenációs előadások Bűncselekményekről és közlekedési szabályokról felvilágosítás	polgármester	2014.12.31.	önkormányzati adatok előadások statisztikái	Helyi szakemberek bevonása Megfelelő pályázati és önkormányzati források	Hosszú távon eredményes lehet, mert megszűnnek az ilyen jellegű bűncselekmények, javul a közbiztonság, a gyermekek közlekedési morálja

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	A késő estig, éjszaka felügyelet nélküli gyermekek előfordulásának visszaszorítása a településen	Az intézkedéssel azt kívánjuk elérni, hogy az éjszaka a városban tartózkodó gyermekek száma csökkenjen. Tanítási időszak alatt ne tartózkodjanak éjszaka az utcán, ne váljanak bűncselekmény áldozatává.	Az intézkedés célja, hogy a városban éjszaka ne maradjanak gyermekek felügyelet nélkül, felmerült probléma esetén segítséget tudjanak kérni.		A Rendőrség és a Polgárőrség tagjainak rendszeres járőrözése megakadályozhatja a gyermekek késő éjszakáig tartó kimaradását, megakadályozhatja áldozattá válásukat.	Polgármesteri Hivatal	2014.12.31.	Statisztikák Helyi adatok	Polgárőrség és Rendőrség tagjai	Hosszú távú, rendszeres ellenőrzés mellett csökkenthető a gyermekek éjszakai megjelenése
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők munkavállalásának elősegítése	A munkanélküli és gyesről visszatérő nők foglalkoztatásának elősegítése	Cél, hogy a nők visszakapcsolódjanak a foglalkoztatási piacra, ezáltal a családnak stabilabb anyagi háttérrel tudjanak biztosítani		Együttműködés az illetékes Munkaügyi Központtal Kapcsolatfelvétel az érintettekkel	Polgármesteri Hivatal	2014.12.31.	Munkaügyi és önkormányzati adatok	Szakemberek bevonása Érintettek mozgósítása	Közép távon még egy kereső megjelenésével javul az anyagi helyzete a családnak, ami elősegítheti a család bővülését.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése, áldozattá válás megelőzése	Cél, hogy a városban csökkenjen az idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények száma, megelőzhető legyen a ún. "házalók" által elkövetett lopási esetek száma, valamint feltárással kerüljenek az időskori abúzus esetei	Szeretnénk, ha a városban élő idősek, és első sorban az egyedül élő idősek biztonság érzete javuljon, és ne váljanak bűncselekmények áldozataivá		Polgárőrség és Rendőrség fokozott járőrözése Veszély esetén riaszthatóság	Polgármesteri Hivatal	2014.12.31.	Önkormányzat adatok Rendvédelmi szervek adatai Teir, Ksh	Jelzőrendszer működtetése Szakemberek bevonás Rendőrség és Polgárőrség bevonás	Hosszú távon hasznos lehet, mert így jelentős mértékben csökkenthet az idősek áldozattá válásának esélye

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, ápoló családtagok kapcsolatépítésének elősegítése	Szeretnénk, ha a városunkban a fogyatékkal élők gondozását végzők társadalmi kapcsolataikat ápolni tudják	Szeretnénk, ha a fogyatékkal élőket gondozó családtagok saját magukra is tudnának egy kis időt fordítani. A célcsoportnak közösségi programok szervezése, integrálás		Házi segítségnyújtás kiszélesítése Ellátó személyek bevonása	Polgármesteri Hivatal	2014.12.31.	Önkormányzati és Alapszolgáltatási statisztikák	Házi segítségnyújtás Szakemberek és civil szervezetek bevonása	Hosszútávon hasznos, mert a fogyatékkal élők családjáról egyfajta teher lekerül, társadalmi integráció

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.

Érvényesülés, módosítás

A kétévente előírt felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, úgy annak módosítása szükséges, illetve annak érdekében, hogy az maradéktalanul megvalósulhasson, javaslatot kell tenni a szükséges intézkedésekre.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Pálháza Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Pálháza Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 78/2013.(IX.13.) számú határozatával elfogadta.

Pálháza, 2013. szeptember 16.



A Pálháza Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Pálháza, 2013. szeptember 1.

Bacsóné Lukács Katalin
Pálházai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat
Bacsóné Lukács Katalin elnök



Pálháza, 2013. szeptember 25.

Ulicska Lászlóné intézmény-vezető



Pálháza, 2013. *október 3.*.....


Hegyközi Általános Iskola
Horváth Zoltán tagintézmény-vezető

Pálháza, 2013. *szepember 28.*.....

Suták Sándorné
Hegyközi Tündérvárás Óvoda
Suták Sándorné intézmény-vezető

Pálháza, 2013. *október 10.*.....

Gál Róbert
Gál Róbert r. főrm.
körzeti megbízott

Pálháza, 2013. *szepember 18.*.....

Makó István
Pálháza Polgárőr Egyes.
3994 Pálháza, Dózsa Gy. u.
Adószám: 19330446-1-05
Banksz.: 115000012-11022671
Pálháza Polgárőr Egyesület
Makó István elnök

Pálháza, 2013. *október 11.*.....

Palotai István
Nők a Hegyközért Közhasznú Egyesület
Palotai István elnök

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Pálháza Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Balogh Katalin
Pálháza Körzeti Alapszolgáltatási Központ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Ullrich László
Hegyközi Általános Iskola	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Mészáros
Hegyközi Tündérvárás Óvoda	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Gutai László
Gál Róbert r. főm. körzeti megbízt	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Gál Róbert
Pálháza Polgár-ör Egyesület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Ullrich László
Nők a Hegykö-zért Közhasznú Egyesület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Pálháza

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.